

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

7 Αυγούστου 2017

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 115

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4486

Μεταρρύθμιση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΜΕΡΟΣ Α΄
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

Άρθρο 1

Γενικές αρχές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

1. Ως Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Π.Φ.Υ.) νοείται το σύνολο των ολοκληρωμένων υπηρεσιών εντός του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οι οποίες έχουν σκοπό την παρακολούθηση, διατήρηση και βελτίωση της υγείας του ανθρώπου. Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν την προαγωγή της υγείας, την πρόληψη της νόσου, τη διάγνωση, τη θεραπεία, την ολοκληρωμένη φροντίδα και τη συνέχεια αυτής. Το Κράτος έχει την ευθύνη για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών Π.Φ.Υ. στο σύνολο του πληθυσμού, με σεβασμό στα δικαιώματα και τις ανάγκες του.

2. Οι υπηρεσίες Π.Φ.Υ. περιλαμβάνουν:

α) τις υπηρεσίες υγείας για την παροχή των οποίων δεν απαιτείται εισαγωγή του ατόμου σε νοσηλευτική μονάδα,

β) την εκτίμηση των αναγκών υγείας των πολιτών, το σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων και προγραμμάτων για την πρόληψη νοσημάτων, την καθολική εφαρμογή εθνικού προγράμματος προσυμπτωματικού ελέγχου για επιλεγμένα νοσήματα και την προαγωγή υγείας,

γ) τη διαχείριση ασθενών με χρόνια νοσήματα,

δ) την αναπαραγωγική υγεία και τη φροντίδα μητέρας - παιδιού,

ε) την παραπομπή, παρακολούθηση και κατά περίπτωση συνδιαχείριση περιστατικών με την δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια Φροντίδα,

στ) την παροχή επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας,

ζ) την υλοποίηση προγραμμάτων εμβολιασμού,

η) τις υπηρεσίες φυσικοθεραπείας,

θ) την παροχή ανακουφιστικής και παρηγορητικής φροντίδας,

ι) την παροχή υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Ψυχικής Υγείας και τη διασύνδεση με τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας και αντιμετώπισης των εξαρτήσεων,

ια) την πρωτοβάθμια οδοντιατρική και ορθοδοντική φροντίδα, με έμφαση στην πρόληψη,

ιβ) τη διασύνδεση με υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας,

ιγ) τη διασύνδεση με τις υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας,

ιδ) τις υπηρεσίες Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας σε συνεργασία με τους συναρμόδιους κατά περίπτωση φορείς,

ιε) την κατ' οίκον φροντίδα υγείας και την κατ' οίκον νοσηλεία.

3. Οι υπηρεσίες Π.Φ.Υ. οργανώνονται και λειτουργούν, σύμφωνα με τις αρχές της δωρεάν καθολικής υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού, της ισότιμης πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, της ειδικής μέριμνας για τις ευάλωτες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, της διασφάλισης της ποιότητας και ασφάλειας των παρεχόμενων υπηρεσιών, της συνέχειας της φροντίδας υγείας, της ευθύνης και λογοδοσίας των παρόχων υπηρεσιών υγείας, της δεοντολογίας του ιατρικού επαγγέλματος ή κάθε άλλου επαγγέλματος υγείας, της εγγύτητας των υπηρεσιών στον τόπο κατοικίας, διαμονής ή εργασίας, της διασύνδεσης με λοιπές υπηρεσίες υγείας, της ορθολογικής παραπομπής σε άλλες μονάδες ή υπηρεσίες του Ε.Σ.Υ. ή συμβεβλημένων παρόχων για διάγνωση, θεραπεία, νοσηλεία ή περαιτέρω φροντίδα, της διατομεακής συνεργασίας με τοπικούς, κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς, καθώς και της αγωγής υγείας της κοινότητας και της ενεργούς συμμετοχής της στην ικανοποίηση των υγειονομικών της αναγκών.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τις ανάγκες του παρόντος νόμου ισχύουν οι εξής ορισμοί:

1. Ομάδα Υγείας: Η ομάδα που αποτελείται από ιατρούς ειδικοτήτων γενικής ιατρικής, παθολογίας, παιδιατρικής, από νοσηλεύτη, επισκέπτη υγείας, κοινωνικό λειτουργό και από διοικητικό προσωπικό, με ελάχιστη σύνθεση έναν ιατρό ειδικότητας γενικής ιατρικής ή πα-

«6. Το Συμβούλιο της παραγράφου 1 είναι αρμόδιο για την κρίση για μονιμοποίηση των ειδικευμένων ιατρών Ε.Σ.Υ., που υπηρετούν στα Κέντρα Υγείας και τις Μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας της οικείας Δ.Υ.Πε.. Οι ιατροί κρίνονται ατομικά με βάση τα κριτήρια της παρ. 6 του άρθρου 35 του ν. 2519/1997 και εφόσον η κρίση τους είναι θετική, μονιμοποιούνται.»

Άρθρο 43

Υπηρεσιακά Συμβούλια φορέων αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας

1. Η ισχύς της διάταξης της παρ. 6 του άρθρου 30 του ν. 4369/2016 (Α' 33), όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 98 του ν. 4461/2017, αρχίζει από τις 27.2.2016.

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4368/2016 (Α' 21), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για την έγκριση χορήγησης και τη χορήγηση των παραπάνω αδειών δεν απαιτείται γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου ιατρών κλάδου Ε.Σ.Υ.»

Άρθρο 44

Ειδικότητες επαγγελματιών συνεργαζόμενων με Φορείς Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 4058/2012 (Α' 63), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ., το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ., ο Ο.ΚΑ.ΝΑ., το Κ.Ε.Θ.Ε.Α., η Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε., το Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε., η Ε.Κ.Α.Π.Τ.Υ. Α.Ε. και ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου τους, καθώς και τα Κέντρα Υγείας νησιωτικών, ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών, με απόφαση του Διοικητή της αρμόδιας Υ.Πε., δύνανται για την κάλυψη των αναγκών τους σε προσωπικό και για την προσήκουσα λειτουργία τους, εφόσον δεν επαρκεί το προσωπικό τους, να συνεργάζονται με ιατρούς κάθε ειδικότητας, ακτινοφυσικούς, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, κοινωνιολόγους, νοσηλευτές, ΤΕ Ραδιολογίας-Ακτινολογίας, ΔΕ Χειριστών - Εμφανιστών, ΤΕ Ιατρικών Εργαστηρίων, ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών εργαστηρίων, ΔΕ Τεχνικών (Ηλεκτρολόγων, Υδραυλικών - Θερμοϋδραυλικών), ΤΕ Διοίκησης Μονάδων Υγείας, ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού, ΠΕ φαρμακοποιών, ΔΕ βοηθών φαρμακοποιών, ΔΕ Πληρωμάτων Ασθενοφόρων και ειδικούς θεραπευτές πρώην εξαρτημένους, οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία θεραπευτικό πρόγραμμα των εγκεκριμένων Οργανισμών ή Φορέων του ν. 4139/2013 (Α' 74), με καθεστώς έκδοσης από αυτούς δελτίου απόδειξης παροχής υπηρεσιών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους.»

Άρθρο 45

Νοσηλευτικές ειδικότητες και νοσηλευτικά πρωτόκολλα

1. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 2B του άρθρου 5 του ν. 1579/1985 (Α' 217), αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, μετά από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ανάπτυξης Νοσηλευτικής (Ε.Σ.Α.Ν.), ορίζονται και άλλες νοσηλευτικές ειδικότητες.»

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 1579/1985 τα αρκτικόλεξα «Κ.Ε.Σ.Υ.» αντικαθίστανται με τη φράση «Εθνικού Συμβουλίου Ανάπτυξης Νοσηλευτικής (Ε.Σ.Α.Ν.)».

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας μετά από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ανάπτυξης Νοσηλευτικής (Ε.Σ.Α.Ν.) εγκρίνονται Νοσηλευτικά Πρωτόκολλα. Ως Νοσηλευτικό Πρωτόκολλο ορίζεται δέσμη οδηγιών παροχής Νοσηλευτικής φροντίδας που βασίζεται στη σύγχρονη επιστημονική νοσηλευτική γνώση και τεκμηρίωση.

Τα Νοσηλευτικά Πρωτόκολλα συντάσσονται, συμπληρώνονται και τροποποιούνται από το Ε.Σ.Α.Ν., μετά από προηγούμενη διαβούλευση με τους αρμόδιους κατά περίπτωση φορείς.

Άρθρο 46

Διαιτολόγοι - Διατροφολόγοι

Το άρθρο 4 του π.δ. 133/2014 (Α' 213), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4

Οι κάτοχοι Πτυχίου του Τμήματος Επιστήμης Διατροφολογίας-Διατροφής του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, ή του Τμήματος Διατροφής-Διαιτολογίας του Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης (πρώην Τμήμα Διατροφής του Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης) ή του Τμήματος Διατροφής -Διαιτολογίας του Α.Τ.Ε.Ι. Κρήτης (Παράρτημα Σητείας) ή του Τμήματος Διατροφής-Διαιτολογίας του Α.Τ.Ε.Ι. Λάρισας (Παράρτημα Καρδίτσας), ή ισότιμου της αλλοδαπής, οι οποίοι ασκούν το επάγγελμα μέχρι 1.10.2016 υποχρεούνται να εφοδιαστούν, μέχρι τις 31.12.2017, με την προβλεπόμενη βεβαίωση ότι πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη νόμιμη άσκηση του επαγγέλματος, διαφορετικά δεν θα δύνανται να ασκούν το επάγγελμα. Από 1.1.2018 απαγορεύεται η άσκηση του επαγγέλματος χωρίς την παραπάνω βεβαίωση.»

Άρθρο 47

Συνταγολογία ενιαίου τύπου

Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 28 του ν. 2646/1998 (Α' 236) και για την προστασία της υγείας των δικαιούχων περίθαλψης του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. χορηγούνται συνταγολογία ενιαίου τύπου και στους πιστοποιημένους από τον Οργανισμό ΩΡΛ για συνταγογράφηση εμβολίων απευαισθητοποίησης (αλλεργική ρινίτιδα, αλλεργική ρινοκολπίτιδα, αλλεργική εκκριτική ωτίτιδα, αλλεργική λαρυγγίτιδα), καθώς και στους πιστοποιημένους από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. παιδίατρος για τη συνταγογράφηση εμβολίων απευαισθητοποίησης σε παιδιά (αλλεργική ρινίτιδα, αλλεργικό άσθμα, αλλεργία σε υμενόπτερα).

Άρθρο 48

Ιατρικές εξετάσεις για άδεια οδήγησης

Μετά το τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 1.1. του Κεφαλαίου Α' του Παραρτήματος ΙΙΙ του π.δ. 51/212 (Α' 101), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Εφόσον σε κάποια Περιφερειακή Ενότητα της χώρας αποδεδειγμένα δεν υπάρχουν διαθέσιμοι ή συμβεβλημένοι με τις Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων ιατροί των αντιστοίχων ειδικοτήτων ή δεν πραγματοποιείται ολοήμερη λειτουργία (απογευματινά ραντεβού) των υφιστάμενων κρατικών Δομών Υγείας, οι ιατρικές εξετάσεις θα πραγματοποιη-

ούνται υποχρεωτικά από τα τοπικά κρατικά Νοσηλευτικά Ιδρύματα στο πλαίσιο της λειτουργίας των τακτικών εξωτερικών ιατρείων. Ειδικώς, για τις περιοχές όπου δεν υπηρετούν ιατροί των αντιστοίχων ειδικοτήτων στις υφιστάμενες Κρατικές Δομές Υγείας, οι ιατρικές εξετάσεις είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται και από ιδιώτες ιατρούς των σχετικών ειδικοτήτων, εφόσον η έλλειψη των ειδικοτήτων των ιατρών στις Κρατικές Δομές προκύπτει από απόφαση της Διεύθυνσης Υγείας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.»

Άρθρο 49

Προμήθεια φαρμάκων από ιδιωτικές κλινικές

1. Οι ιδιωτικές κλινικές προμηθεύονται τα φάρμακα που αφορούν αποκλειστικά την κάλυψη των νοσηλευμένων ασθενών σε αυτές στη νοσοκομειακή τιμή, όπως αυτή καθορίζεται κάθε φορά από τις διατάξεις περί τιμολόγησης φαρμάκων. Η χρέωση των φαρμάκων για τη θεραπεία σοβαρών ασθενειών του καταλόγου της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3816/2010 και όσων φαρμάκων εξαιρούνται του κλειστού νοσηλίου από τα νοσοκομεία του Δημοσίου οποιασδήποτε μορφής, τα νοσηλευτικά ιδρύματα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που λειτουργούν ως νοσοκομεία και εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και τις ιδιωτικές κλινικές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης γίνεται στη νοσοκομειακή τιμή +5% + Φ.Π.Α.. Στην περίπτωση αποζημίωσης από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, η χρέωση γίνεται ανά ασθενή και φαρμακευτικό σκεύασμα, με βάση την ημερήσια δόση που αναγράφεται στη συνταγή. Στην περίπτωση που δεν προβλέπεται αποζημίωση από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, η χρέωση γίνεται για όλα τα φάρμακα προς όλους τους νοσηλευόμενους στη νοσοκομειακή τιμή +5% + Φ.Π.Α. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας δύναται να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας διάταξης.

2. Για τη λειτουργία των χώρων αποθήκευσης φαρμάκων των ιδιωτικών κλινικών δυναμικότητας από τριάντα (30) μέχρι εξήντα (60) κλινών, καθώς και για τη διακίνηση των φαρμάκων και την εκτέλεση των συνταγών στις κλινικές αυτές, είναι υποχρεωτική η πρόσληψη και ο ορισμός υπεύθυνου φαρμακοποιού. Για τη λειτουργία των χώρων αποθήκευσης φαρμάκων των ιδιωτικών κλινικών δυναμικότητας κάτω των τριάντα (30) κλινών, καθώς και για τη διακίνηση των φαρμάκων και την εκτέλεση των συνταγών σε αυτές, είναι υποχρεωτική η πρόσληψη βοηθού φαρμακοποιού, ο οποίος ορίζεται υπεύθυνος.

Η πρόσληψη και ο ορισμός του υπεύθυνου φαρμακοποιού και του υπεύθυνου βοηθού φαρμακοποιού πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Παραβίαση της υποχρέωσης αυτής συνεπάγεται την ανάκληση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της ιδιωτικής κλινικής. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας δύναται να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας διάταξης.

3. Η παρ. 7 του άρθρου 27 του ν. 3846/2010 (Α' 66) εφαρμόζεται σε όλες τις ιδιωτικές κλινικές.

Άρθρο 50

Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας (Ε.Κ.ΕΠ.Υ.)

Το άρθρο 15 του ν. 3370/2005 (Α' 176), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 15

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Υγείας Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας (Ε.Κ.ΕΠ.Υ.), ως Αυτοτελής Δημόσια Υπηρεσία, 24ωρης καθημερινής λειτουργίας, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Υγείας.

Αποστολή του Ε.Κ.ΕΠ.Υ. είναι ο συντονισμός των φορέων που έχουν την ευθύνη για την υλοποίηση δράσεων σχετικών με την αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων που αφορούν στη δημόσια υγεία και στο χώρο της υγείας γενικότερα, η παρακολούθηση και ο συντονισμός των συστημάτων εφημερίας των νοσοκομείων, με σκοπό τη βελτίωση και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς τον πολίτη και η εκπόνηση επιχειρησιακών σχεδίων αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών.

2. Το Ε.Κ.ΕΠ.Υ. διοικείται από Διοικητή και Υποδιοικητή, πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, με τριετή θητεία, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας.

Ο Διοικητής και ο Υποδιοικητής του Ε.Κ.ΕΠ.Υ. μπορεί να είναι είτε ιατρός, με ειδικότητα Παθολογίας ή Καρδιολογίας ή Χειρουργικής Πνευμονολογίας ή Αναισθησιολογίας ή Νεφρολογίας είτε πτυχιούχος Α.Ε.Ι., σε κάθε περίπτωση δε, πρέπει να έχει αποδεδειγμένη εμπειρία στην αντιμετώπιση επείγουσών καταστάσεων και μαζικών καταστροφών και γενικά στη διαχείριση κρίσεων. Την επαγγελματική ιδιότητα του ιατρού οφείλει να διαθέτει οπωσδήποτε ο ένας από τους δύο.

Το ύψος των αποδοχών του Διοικητή ισούται με τις αποδοχές του Διοικητή Υγειονομικής Περιφέρειας και το ύψος των αποδοχών του Υποδιοικητή ισούται με τις αποδοχές του Υποδιοικητή Υγειονομικής Περιφέρειας.

3. Ο Διοικητής του Ε.Κ.ΕΠ.Υ. εκπροσωπεί το Εθνικό Κέντρο κι έχει την ευθύνη της λειτουργίας του.

Ο Υποδιοικητής του Ε.Κ.ΕΠ.Υ. αναπληρώνει τον Διοικητή του Εθνικού Κέντρου σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, μετά από πρόταση του Διοικητή του Ε.Κ.ΕΠ.Υ., μεταβιβάζονται αρμοδιότητες αυτού στον Υποδιοικητή.

4. Το Ε.Κ.ΕΠ.Υ. διαρθρώνεται σε Διεύθυνση και Τμήματα ως ακολούθως:

Α. Διεύθυνση Ε.Κ.ΕΠ.Υ. και

Β. Τμήματα:

α. Τμήμα Συντονισμού Λειτουργίας Νοσοκομειακών Μονάδων

β. Τμήμα Επιχειρήσεων Τομέα Υγείας

γ. Τμήμα Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης (Π.Σ.Ε.Α.).

Οι αρμοδιότητες και η στελέχωση των Υπηρεσιών του Ε.Κ.ΕΠ.Υ. καθορίζονται στο προεδρικό διάταγμα του Οργανισμού του Υπουργείου Υγείας.

5. Ιατροί του κλάδου ιατρών Ε.Σ.Υ., πλην Συντονιστών Διευθυντών, επιτρέπεται να απασχολούνται στο Ε.Κ.ΕΠ.Υ., για τη διασφάλιση της εικοσιτετράωρης λειτουργίας αυτού, με απόφαση του Υπουργού Υγείας.